

Θέμα : Το νομοθετικό καθεστώς για τα κληροδοτήματα

1. Κατά την πρόσφατη συζήτηση στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας για τα εθνικά κληροδοτήματα καθώς και σε υπομνήματα της “Επιτροπής Αγώνα για τα Ηπειρωτικά Κληροδοτήματα” τέθηκαν “επί τάπητος” ζητήματα που αφορούν τόσο το απαρχαιωμένο θεσμικό πλαίσιο για τη διοίκηση και διαχείριση των κληρονομιών, των κληροδοσιών και δωρεών όσο και σοβαρότατες παραβάσεις κατά τη διαχείρισή τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών.

2. Η διοίκηση και διαχείριση των κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών διέπεται κυρίως από τον α.ν. 2039/1939, ενώ έχουν θεσπισθεί μεταγενέστερα διατάξεις οι οποίες αφορούν θέματα διαχείρισης ειδικών κληροδοτημάτων. Το πλέγμα των διατάξεων αυτών δεν ανταποκρίνεται πλέον στις ανάγκες για διαφανή και αποτελεσματική διοίκηση και διαχείριση των κληροδοτημάτων, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις η πληθώρα των επιμέρους διατάξεων δημιουργεί ρευστότητα και ανασφάλεια ακόμη και ως προς το ισχύον καθεστώς.

3. Υπό αυτό το αναχρονιστικό νομοθετικό πλαίσιο, τα περιουσιακά στοιχεία των κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών που έχουν διατεθεί για κοινωφελείς σκοπούς καταλήγουν πολλές φορές “βορά” στα χέρια “επιτηδίων” που καρπώνονται μεγάλα οικονομικά οφέλη. Για το λόγο αυτό, είναι επιτακτική ανάγκη να συσταθεί Επιτροπή με σκοπό την επεξεργασία ενός σύγχρονου νομοθετικού πλαισίου που θα παρέχει ασφαλείς εγγυήσεις για διαφανή και αποτελεσματική διοίκηση και διαχείριση των κληροδοτημάτων. Η Επιτροπή πρέπει να περατώσει το έργο της σε σύντομο χρόνο, ώστε να τακτοποιηθεί η εκκρεμότητα αυτή, που διατηρείται για πολλές δεκαετίες. Δεν πρέπει να παραγνωρίζεται ότι ο συντακτικός νομοθέτης με το άρθρο 109 επιτάσσει, κατά την ορθότερη άποψη, όχι μόνον το σεβασμό της επιθυμίας του διαθέτη, ως προς το σκοπό, αλλά και τη διαφανή και αποτελεσματική διαχείριση της περιουσίας που καταλείπει για την επίτευξη του σκοπού.

4. Τέλος, επιβάλλεται η λήψη δραστικών μέτρων από τον Υπουργό Οικονομικών προκειμένου να διασφαλισθεί, έως τη θέση σε ισχύ του νέου νομοθετικού πλαισίου, διαφάνεια κατά τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων των κληρονομιών,

κληροδοσιών και δωρεών. Τα μέτρα αυτά κρίνονται αναγκαία μετά τις καταγγελίες αρμοδίων υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών, ενώπιον της Επιτροπής της Βουλής, για σοβαρές ατασθαλίες εκ μέρους υπηρεσιακών παραγόντων κατά τη διαχείριση των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων.

Αθήνα, 26 Μαρτίου 1999

Dis. M(5)/PI/KlirodKathestos.doc/22.3.99/p.1-2/md